

Halmy Kund

Az állampárti sajtó kommunikációs stratégiája a rendszerváltás küszöbén

„A szocialista rendszer humánus alapelveit megtartva, meg kell teremteni a racionális, hatékony gazdálkodás feltételeit, ha ez nincs, a szocializmus nem győzhet véglegesen. Hát ez egy történelmileg új feladat.”

Kádár János beszéde az Országgyűlésben, 1987

Ha a nyolcvanas évek végének korhangulatával együtt a magyar lakosság „hírszerző” technikájára visszaemlékezünk, nem a tv-híradó előtt és a hivatalos napilapok fölött görnyedő polgártársak képe jut eszünkbe. Úgy mondják, a magyar leleményes nép. A szocializmus recsegéséről-ropogásáról más, hitelesebb forrásokból kellett tájékozódnia.

A politika iránt érdeklődők jelentős hasonlóságokat mutató emlékezete szerint a változásokról érkező valós hírek szájról-szájra terjedtek, vagy az éledező és egyre nyilvánvalóbbá váló ellenzéki mozgalmak keltette hullámok (körök, gyűlések) által váltak elérhetővé. Nem utolsósorban, az induló ellenzéki szellemiségű hetilapok egyre merészebb beszámolóit jelentették az információforrást.

De a lényegét a barátok, ismerősök hírei, az izgatott lépcsőházi eszmecserék, munkahelyi sustorgások jelentették; vagy a nagyon is harsány kommunikáció egy-egy tüntetés, tömegdemonstráció résztvevői között.

Az MSZMP (és a kormány) döntéseiről szóló híradás zászlóshajója azonban a párt hivatalos napilapja, az 1957 óta létező *Népszabadság* volt. A párt és az ország előtt álló konkrét feladatokat vagy újságírói vezércikkekben (ezek leginkább teoretikusak/spekulatívak voltak) és vezető tisztségviselők sajtónyilatkozataiban, vagy – és ezek a leglényegesebbek – nagyobb terjedelmű interjúkban közölte. Heti rendszerességgel előfordult a klasszikus szocializmus, sőt legtöbbször kommunizmusként említett lenini világrend védelme, szükségszerűsége, de 1988 tavaszától – finoman érzékelhetően – a megreformálandó rendszer folyamatos, de lassú változtatásának igénye is felmerült.

Lebilincselő médiatechnikával azonosultak az újságírók és a pártvezetők a „köznéppel”, azzal összekacsintva, mintegy a változások szükségszerűségét hangsúlyozva – annak az élére állva –, annak szócsövévé kívántak válni. Mintha a permanens gazdasági és politikai válság egy teljesen spontán, automatikus folyamat volna, melyért senki nem felelős, legkevésbé a hatalmon lévők és sze-

kértolóik, a kommunikátorok, az újságírók. A többi napilap részletkérdéseket tárgyalt, és igyekezett „technokrata” attitűdöt fölvenni. Az irányelvek sorjázása, illetve a paradigmaváltás előkészítése a „pártlap” dolga volt. A technokrata elit véleményét leginkább a *Heti Világgazdaság* c. hetilap közölte, méghozzá vaskos alapossággal. Szembeötlő, hogy míg a 2000-es években a monetáris és reál-gazdasági kérdésekben nem kifejezetten jártas olvasó is képes volt megérteni a lap írásainak főbb gondolatmenetét, addig 1988-ban ez csak nagy nehézségek árán volt megvalósítható, pedig retrográd közgazdasági szakemberek mellett olyanok is publikáltak benne, mint a fiatal Csaba László, Auth Henrik, vagy Járai Zsigmond; számos írás aprólékos, túlbonyolított, statisztikai-matematikai, közgazdasági konyhanyelven íródott. Elefántcsonttoronyba illően túlburjánzott, illetve megjelent a szövegekben a hagyományos marxi közgazdaságtan képtelen törekvése a megvalósult szocializmus csődjének magyarázatára. Ezek egyveleget alkottak a korszerűbb (főként keynesiánus, illetve kialakuló neoliberais), a nyolcvanas évek gazdasági kiütke-resését tükröző cikkekkkel.

A párt politikai-ideológiai irányváltásának kommunikációját és közérthető magyarázatát azonban biztos, hogy nem a *HVG*-ben kell keresni. Ugyanakkor feltétlenül ki kell emelni, hogy ha valaki vette a fáradságot, és 1988-ban, 1989-ben átolvasta a *Heti Világgazdaság* lapszámait, pontos képet kaphatott az éppen akkor zajló mikro- és makrogazdasági folyamatokról.

A *Népszabadságban* ezzel szemben a hivatalos mondandó mellett, mintegy személyes megnyilvánulásokként hangzottak el az „irányváltás” érvei, illetve az „új” ideológia. Bár inkább vigyáztak rá, hogy szintisztán *új ideológia* ne szülessen: az olvasó érzése az legyen, hogy „a régi a megfelelő, azt kell reformálni”, folyamatosan, majd mintegy „észrevétlenül” átcsúszunk az új rendbe, csupán technikai újításokkal, fokozatosan.

1988-ban és 1989 első felében még egyértelműen érzékelhető volt az ún. keményvonalas irány retrográd szándéka (fontosabb személyek: Berecz János, Grósz Károly, Fejti György stb., nem ide sorolva a későbbi szélsőségesebb Thürmer, Ribánszki, Antoniewicz-vonalat).

Úgy tűnik, a „korral haladók”, „reformerek” stratégiájának egyik fő célja a közvélemény informálása (ezzel együtt manipulálása) volt, a párt és az ország átalakulásának indoklása, a kommunista múlt megszelídítése, az átmenet levezénylése.

Meg kellett fogalmazni, alá kellett támasztani az irányváltás – később hivatalosan rendszerváltozás – elvi célkitűzéseit, politikai és gazdasági érvrendszerét, mindezt hazai és nemzetközi kontextusba ágyazva. (A legfontosabb kommunikációs mezsgyét tehát – amely a széles közvélemény irányába hatott – a nyomtatott és az elektronikus sajtóban megjelent nyilatkozatok, interjúk és egyéb cikkek folyamatos megjelenése jelentette.)

A stratégiát bemutató sajtóidézetek bevezetéseként, a (hivatalos) politikai atmoszféra érzékeltetésére álljon itt, mintegy felütésként, pár veretes mondat. „Minálunk, ahol igény az egyenes beszéd, Grósz Károly, a kormány elnöke év eleji televízióbeszélgetésében nyíltan szólt a gondokról, a »lefelé csúszásról«, »a fékezés« érdekében szükséges nadrágszív-összehúzásról, felvázolván azt is, hogy ha 1990-re el lehet érni, amit mondtunk, akkor elkezdődhetne az a szakasz, amikor kifelé megyünk a völgyből”.¹ A szocialista és posztiszocialista idők klasszikussá vált helyzetértékelése ez, melyről mára már kijelenthető, hogy óvatos és körültekintő hazugságfolyam volt. Állandósult és elhúzódó válságról beszél, melyet nagyobb időközönként egy-egy beismerő, őszinteségi roham követ (amikor már nem lehet máshogy kimászni a begyűrűzött hazugságspirál-

1 Serény Péter: Világidő. *Népszabadság*, 1988. január 9. 1.

ból). Ám ebben az időben még sűrűn találkozhattunk a következőkben idézett lendületes megszólalásokkal, amelyek a legrégebbi kommunista idők hangulatát idézik. „Egy Lenin elveit valló pártnak olyan belső kohéziót kell tartalmaznia, amelyben a fegyelem nem külső kényszer, hanem belső azonosulás és szilárd meggyőződés. Ez a legfőbb biztosíték arra, hogy a pártban csak elvétve forduljon elő elvtelenség, megalkuvás, népszerűségelhajzás.”² Az ekkor még fennhangon és fennköltén Lenin elveit valló és bátran vállaló pártról van szó, amelynek lényege a szilárd egység. Ez az egység „kikezdzhetetlenül állja” az

gáztatva elég meredek következtetéseket vontak le: „Ha végigtekintünk a szovjet történettudomány hét évtizedén, bizony nem egy nyílt vita, nyitott szellemű értekezés került nyilvánosságra. A szovjet történetírás első évtizedére például egészében a glasznoszty szelleme volt érvényes. [...] Csak a glasznoszty jelenthet ugyanis garanciát arra, hogy megvalósuljanak Veszeloovszkij akadémikus következő – Thuküdidészre idéző – sorai, amelyeket a nagy szovjet történész az 1940-es években az íróasztal fiókjának írt, s amelyek halála után, 1963-ban ugyan végül nyomtatásban is megjelenhettek, de amelyek mindig aktuálisak

Kádár János, az MSZMP és Grósz Károly, a Budapesti Pártbizottság első titkárának kézfogása (1986). Hátterben a SZOT irodaház.

Fotó: FORTEPAN / Angyalföldi Helytörténeti Gyűjtemény (Képszám: 41310)

újkeletű, a szocialista erkölcsiség ellen ható gyarlóságok ostromát. Egyes szerzők ugyanakkor meglepően messze mentek, és a reform örvényének kiszol-

maradnak egy tudós számára: »A történésznek, mint minden tudósnak, megértőnek kell lennie a jelenkor szükségletei iránt, de egyúttal az kell legyen az ideálja, hogy művei az örökkévalósághoz szóljanak.«³ Ezek szerint a kommunizmus, legalábbis a kommunista történetírás, szinte maga volt a glasznoszty,

3 Szvák Gyula: Megújuló szovjet történelemszemlélet. *Népszabadság*, 1988. január 16. 13.

2 Szántó Jenő: A párttag szava. Uo. 3.

a nyíltság, ráadásul a „történész, mint minden tudós” a szükséglet-gazdálkodás szerint kell, hogy dolgozzon, mint a modern *gazdaságkori* társadalmak minden egysége. (Figyelembe véve persze az örökkévalóság igényeit is...) A glasznoszty érvényesítésébe tehát – a korabeli *Népszabadság* hasábjain különösen jellemző módon – beszálltak a tudós történészek is (ld. Pach Zsigmond Pál, Ránki György, Berend T. Iván írásait). Óvatosan magyarázták az érzékenyebb, idősebb kommunista rétegnek a változások (a „szocialista kataklizma”) szükségszerűségét. Nemhiába, az ideológiai front egyik legerősebb bástyáját – a marxistáknál főként – a történészek munkássága jelentette, amely mintegy támogatta a legmagasabb szintű marxista-leninista filozófiai alapvetéseket. Félretéve az iróniát, a hatalmon kívül rekedt gondolkodók számára csak húsz évvel a rendszerváltás után tisztult ki annyira a kép, hogy belássák: a valódi változásokat sóváran várók, hírekre szomjazók hangulatát milyen kevés pozitív információmorzsával fel lehetett dobni, reménykedésre hangolni. Ma már láthatjuk, hogy milyen ügyes hatalomtechnikai bűvészkedés volt ez az egész kommunikációs-politikai játszma, ez a csordogáló-csepegtető stílusú adatközlés. Egy kis peresztrojka itt, egy kis glasznoszty ott – akár politikában, gazdaságban, akár tudományban –, és máris megfelelt a kommunikáció az épp érvényes reformtendenciának. Ehhez egyrészt hozzá kellett szoktatni a még ortodox, „hívó” szocialistákat (kommunistákat), másrészt felcsillantani a fényt az alagút végén. A pártlap is szorgalmazta a „megoldást”, a válságból való kiutat, ezáltal haladóvá vált (és biztosította a maga – maguk – számára a jövőt).

1988 első fele a látszólagos helyzetfelismerésről, egyfajta őszinteségről tanúskodott. A gondok beismerése – egyféle rácsodálkozással – megtörtént, de a felelősség vállalásáról szó sem lehetett. Az alábbi szimbolikus felkiáltással lehetne jellemezni a párt szócsövének hangját: „Hát, látjátok, baj van. Bajban az ország,

a gazdaság.” Mintha kívülről, felelősség nélkül figyelték volna a folyamatokat.

Mindig a szocialista világ – illetve valamelyest a világpolitika és -gazdaság – összefüggésében kezelték a kérdést, ekképpen: a „nemzetközi helyzet fokozódik”, nőnek a problémák, a „Nyugat agónizál, magával rántja a világot.” Keleten Gorbacsov nyitását még mindig kissé fenntartásokkal kezelték, de alapvetően a reformot, a glasznosztyot (nyíltság), a peresztrojkát (átalakítás) magukévá tették. Előkerült az ideológiai problémák kérdése is. „Bizonyos, hogy az ideológiai kérdések és válaszok nem lehetnek csupán ideológusok, társadalomtudósok szűk rétegének feladványai. A társadalom minden rétegéből eredhetnek új megközelítések.”⁴ A pártnak folyamatosan küzdenie kellett a belső maggal, az „öregekkel”, a veteránokkal, az egyszerű párttagok kitartó kommunista, ortodox véleményével, akik a változások miatt csalódásukat fejezték ki. Klasszikus kétfrontos harcra kényszerült a pártvezetés: egyrészt meg kellett magyarázni a régieknek, hogy ne féljenek a változásoktól, másrészt a leginkább reformer technokratákat, és más, *túlságosan gyorsulókat* vissza kellett fogni, akár kemény kézzel is (nem beszélve a formálódó ellenzéki mozgalmakról).

Mindeközben jelei voltak bizonyos nemzetpolitikai változásnak is: „A Kárpát-medencében élő magyarság a magyar nemzet része.”⁵ Szűrös Mátyás mondata ez, aki már a nyolcvanas évek közepétől kifejezte párton belüli véleményét a határon túli magyarok iránt érzett felelősségéről. A társadalompolitika fő iránya ugyanakkor megmaradt határon belül, egyre inkább irányításméleti kérdéseket is feszegetve: „Kulcsfontosságúnak tartom, hogy a párt belső demokráciája ne maradjon le a társada-

4 Maros Dénes: Gondolkodtató eszmecsere. Beszélgetés Juhász Ferencsel, a Veszprém Megyei Pártbizottság titkárával. *Népszabadság*, 1988. január 20. 3.

5 „A Kárpát-medencében élő magyarság a magyar nemzet része”. Szűrös Mátyás válaszai a rádióban. *Magyar Nemzet*, 1988. január 26. 3.

lom demokratizálásától. Azt kell természetesnek vennünk, hogy a jövőben az egység sokkal több átmeneti egységhiánnyon át tör utat magának, viszont ez az újfajta egység tartalmibb és masszívabb lesz a korábbinál.”⁶

A klasszikusan bornírt (illetve nyakatekerten okoskodó) szövegrész háttérében érzékelhető, ahogy az MSZMP kivénhedt hajója lassú kormánymozdulatokkal irányt kezdett váltani, megfontoltan és alapos előkészítettséggel. Negyven év hatalomtechnikai tudása és tapasztalata elég volt ahhoz, hogy professzionális időzítéssel módosítsanak a kormánylapátok állásán, és elkerüljék a jéghegyet. A retrográdabb párttagságot felkészítették: „a bomlás jelei fognak mutatkozni, de ez csak átmeneti lesz.” Az 1994-es év végső soron ezt igazolta!

Az átmenet érvelésének legfontosabb iránya a gazdaság volt. Ahogy egy modernista rendszerben természetes, a legtöbb baj okozójaként az anyagiak szűkösségét, az erőforrások csökkenő számát jelölték meg. Egyre nyilvánvalóbb volt a baj az újraelosztással, illetve a létrejövő javak mennyiségével, hiszen a nem létezőt a legképzettebb szocialista elme sem tudta szétosztani. Itt tehát a kommunikációs stratégia a minél szakszerűbb gazdasági elemzések közzététele és az ezekkel párosuló megnyugtató politikai felhang volt, folyamatosan fenntartva az alagút végén pislákoló fény érzetét.

Az alábbi idézet alcíme (*A haladás igénye*) is jelzi a szándékot: „A vállalat arra megy, amerre szabályozzák – fél, vagy egész? –, igazságát tehát akkor lehet a továbbiakban népgazdasági érdekkovásként felhasználni, ha azt is tudomásul vesszük: eddig sem, és ezután sem a reálszféra magatartásán, alkalmazkodó- és vállalkozókészségén múlt, hogy mi és mi módon valósul meg

közös céljainkból. De a jövőben egyre több múlhat rajtunk! Minél inkább reformarculatot öltenek a vállalatok, annál inkább bővíthet a kormányzat cselekvési lehetősége is. A reálszféra nyiladozó reformkészsége arra figyelmeztet: a helyzet – további reformokra érett.”⁷

A válság – Kádár idézett megállapításával ellentétben – egyre inkább kulcsszóvá vált. A pártvezetők, újságírók igyekeztek – a közelgő csődöt elkerülendő – a valóság felé közelíteni, és mindezzel felismerésre, belátásra ösztönözni az embereket, mintha nem a diktatórikus államberendezkedés vezetői felelnének az ország állapotáért, hanem mindenki maga, *pontosan egyformán, egyenlően*. Ilyenkor persze nem számított a vezetés „egyenlőbbnek”, sőt az egész periódus során személyi felelősségről végképp nem esett szó. „Mióta van szocializmus, azóta konstatálják a válságát és jósolják közeli bukását, heteken-hónapokon belül, hol határozottabban, hol óvatosabban kezelve a határidőket. Nyugodtan elereszthetnénk a fülünk mellett, ha... Ha nem volna érzékelhető itthon, nálunk is bizonyos szubjektív válsághangulat, ha nem volna jelen a persze ingatag kategóriának számító közvélemény hol szélesebb, hol szűkebb rétegeiben. [...] Ebben a mi mai válsághangulatunkban ráadásul sokféle, egymással ellentétes indítékú és irányú indulat, érzés kavargog. Szítja az »örök« ellenzékiesség, a »minél rosszabb, annál jobb« attitűdje, a kritikus szerepkörben tetszelgés. Ám benne gomolyog, merőben ellentétes oldalról tornyosulva, azoknak, a zömmel idősebb embereknek a csalódottsága, szocializmusföltése is, akik veszélyben látják azokat az eszményeket, amelyekhez életüket kötötték. Idegeiket borzolja olyan, rossz emlékü s újjáéledő fogalmak, mint kötvény, részvény, tőzsde, csőd, infláció, munkanélküliség, magánvállalkozás alkalmazottak tucatjaival, az egyéni megta-

6 Tamás Ervin: A megújulás záloga. Beszélgetés Karvalits Ferencsel, az MSZMP Zala Megyei Bizottságának első titkárával. *Népszabadság*, 1988. január 29. 5.

7 Bossányi Katalin: Vállalatok válaszüton. *Népszabadság*, 1988. február 6. 3.

karítások társadalmi tőkeként történő felhasználása, és így tovább. [...] Nem a szocializmus került válságba, hanem álságaink válságát éljük csupán.”⁸

Az újságíró tehát őszinte szocializmust akart, beismerve legalábbis a hangulat válságát, fékezve az „ellenzékieskedőket”, és megértve az idős elvtársak félelmét az olyasmitől, mint például a „magánvállalkozás, alkalmazottak tucatjaival.” A 21. században olvasva már tragikomikusnak tűnő hangvétel nagyon jól ábrázolja a korszellemet.

Ilyen tónussal indult 1988, hogy aztán év végére már egészen más széljárás, illetve szellemiség dominálja a pártsajtót. Az év első felében azonban még görcsösen igyekeztek a korabeli párt- és véleményvezérek az MSZMP eredeti feladatait, küldetését összekapcsolni, összehétközíteni a valós gazdasági folyamatokkal. „Végül is arról van szó, hogy a pártmunka, a politikai munka módszerei és eszközei elmaradtak a gazdasági szerkezet fejlődésétől. Ezért mielőbb fel kell ezeket zárköztatnunk: pontosabban az élethez kell igazítanunk őket.”⁹ Azaz a reformszellem már elérte azt a szintet, hogy a kommunizmust kell igazítani az élethez, nem pedig fordítva, amint azt addig megszokta az ország (az életnek kellett az ideológiai és gazdasági dogmák és axiómák mesterséges rendszerét követnie). Nem véletlen, hogy az élet minden területén, de főleg a valóság érzékelésében folyamatosan növekvő deficitet halmozott fel az egész társadalom. Erre a problémára utal a fiatal Kiss Péter: „...a hetvenes években az volt a kérdés: a fiatalok mennyire felelnek meg a szocializmusképnek. Ma ez fordítva van.”¹⁰ Általánosan jellemző, hogy a KISZ veze-

tői bátrabbnak, korszerűbbnek mutatkoztak már ebben az időben, de úgy is fogalmazhatnánk, mintha nekik több lett volna megengedve: néha a jégtörő szerepét játszhatták.

Lényeges, és a sajtómegnyilvánulásokra jellemző, hogy ezekben a szövegekben a hivatalos mondandó mellett, mintegy személyes véleményként hangzanak el az irányváltás érvei, illetve annak „új” ideológiája.

A párt által kiadott közlemények, nyilatkozatok általában dagályosra, a bürokrácia nyelvén elkészült hivatalos értesítőkre emlékeztetnek. A vitás kérdések és az igazán komoly, valós problémák egy-egy fontosabb tisztségviselő írásában, vagy a vele készült interjúban kerülnek felszínre.

A magyarországi folyamatokat, törekvéseket – hasonlóan a térség egészéhez – kiemelt nemzetközi figyelem kísérte. Abe Sintaro, a japán kormányzópárt Magyarországra látogató főtájtára keleties, udvarias túlzással illette a folyamatokat: „Szeretnék személyesen is megismerkedni a magyar politikai és gazdasági reformokkal, amelyek a szovjet peresztrojka előfutárai voltak.”¹¹ Megtisztelő és várakozással teli tartalmú sorok ezek, különösen, ha a szocialista magyar vezetés évtizedek – gyakorlatilag a Kádár-korszak fennállása – óta állandóan fel-feltörő, majd elbukó reform-igyekezetét is figyelembe vette a japán pártvezető. (Mint utólag mások számára is kiderült, a szocializmus – mint működésképtelen társadalomszervező ideológia –, nem más, mint folyamatos reformok sorozata, amely igyekszik megreformálni a megreformálhatatlant.)

A késő Kádár-kori MSZMP rendszerreformer – illetve kommunikációs – stratégiáját utólag nem egyszerű fő csapásirányokra osztani, mégis meg kell kísérelni az érvelők megnyilvánulásait alapvető politikai kérdések köré csoportosítani.

8 Koncz István: Álságok válsága. *Népszabadság*, 1988. február 13. 3.

9 Terényi Éva: Az élethez kell igazítani. Jegyzetek egy párt-végrehajtóbizottsági ülésről. *Népszabadság*, 1988. február 15. 3.

10 Rehák Aranka: Elképzelések és ütközések. Beszélgetés Kiss Péterrel, a KISZ Budapesti Bizottságának első titkárával. *Népszabadság*, 1989. március 7. 3.

11 Abe Sintaro nyilatkozata magyarországi látogatása előtt. *Népszabadság*, 1989. május 4. 3.

A legfontosabb elsősorban a piacgazdasághoz, a kapitalizmushoz, a (spontán) privatizációhoz, a demokratikus jogállamhoz, valamint a nagy nemzetközi szervezetekhez (pl. Varsói Szerződés, EGK, NATO, KGST) való pártviszonyulások iránya volt. Ezeken a lényeges témákon túlmenően, ahogyan közeledtek az 1990-es választások, egyre inkább érintették a sajtóban a pártállami (illetve állampárti) múlt több szorító kérdését, a szociáldemokráciához való viszonyt, a történelmi igazságtétel kérdéseit, valamint – igaz, elvétve – a titkosszolgálatok működéséhez való viszonyulást, az ügynökökkel kapcsolatos témákat.

A leglényegesebb írott orgánumok közé a sokat emlegetett *Népszabadságon* és *Heti Világgazdaságon* túl a *Magyarország* c. hetilap, a *Magyar Hírlap*, a *Népszava*, valamint a *Magyar Nemzet* sorolható (a pártstratégia ez utóbbiban is nyomon követhető volt). A politikai, jogi és gazdasági rendszer megváltoztatásának folyamatáról, a párt álláspontjáról elsősorban a *Népszabadság* adott hírt. Ezen a ponton egy elsődleges megfigyelésről kell beszámolni: ez pedig a *Reform* című magazin szerepe és helyzete. Az 1988 szeptemberében induló újság érdekes helyet foglal el a magyar sajtótörténet oldalain. Az 1990-ig tartó periódus feltűnő jelensége, hogy amíg a *Népszabadság* a hivatalos, megszokott retorikát alkalmazza, mely a vaskalapos, sokszor üres szocialista toposzoktól, atyai jótanácsoktól és irányelvek propagálásától hemzseg, addig a *Reform* – így a 2010-es évekből visszatekintve – meglepően jól képezi le azt a bizonyos rendszerváltoztató hangulatot, amelyre oly sokan emlékeznek vissza manapság nagyon plasztikusan és jó érzésekkel. Már az 1988 őszi számoktól kezdve korszerű, bulvár hangvételű cikkekben tájékoztatja az olvasókat a „reformok” állásáról,

sőt – a többi orgánummal ellentétben – az ellenzéki pártok fellépéséről és tevékenységéről is rendszeresen hírt ad.

A színes – a megszokotthoz képest igényes kivitelezése miatt is figyelemfelkeltő – lappal kapcsolatban azonban felmerül egy komoly, így utólag tisztázandó

” A párt által kiadott közlemények, nyilatkozatok általában dagályosra, a bürokrácia nyelvének elkészült hivatalos értesítőkre emlékeztetnek. A vitás kérdések és az igazán komoly, valós problémák egy-egy fontosabb tisztségviselő írásában, vagy a vele készült interjúban kerülnek felszínre. ”

probléma. Úgy tűnik, hogy az újság alapításának, indulásának és működésének legfőbb célja, mintegy vezérmotívuma, hogy népszerű, lendületes és fiatalos stílusban kommunikálja azt, hogy a reformok szorgalmazója, irányítója és a „nép érdekében” zajló folyamatok kivitelezője a reformharcos MSZMP, illetve legfontosabb, „új” vezetői.

Az újság hangulatjelentést ad, mindközben professzionális módon befolyásolja az egyszerű földi halandó tudatát, aki a szocialista újságírás sivár atmoszférájában az üdítő hangulatú lap tartalmát befogadva nyer tájékoztatást az egyébként mindenki által óhajtott változások folyamatáról, sikereiről.

Emlékezzünk vissza, 1989-ben mennyire örvendetes volt egy-egy hír, információ a pozitív eseményekről. Abban a környezetben egy egész hetilap feltűnése, mely teljes egészében ennek szenteli megjelenését, korszakos jelentőségű volt.

Fontosnak tartottam mindezt kiemelni, mert a *Népszabadság*-cikkeket, illetve a *Reform* írásait egymás mellé helyezve, azok összehasonlításával tandem-szerűen kirajzolódik a párt professzionális, kifinomult, de néha kicsit avíttas eszközökkel vívott kommunikációs hadviselése.